

ДАНИ СВ. ЦАРА КОНСТАНТИНА
И ЦАРИЦЕ ЈЕЛЕНЕ

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП
SYMPOSIUM

НИШ И ВИЗАНТИЈА XXV

NIŠ AND BYZANTIUM XXV

ПРАВОСЛАВНО ЦАРСТВО РИМЉАНА НА СЛИКАМА ПРВИХ ХРИШЋАНА

THE ORTHODOX EMPIRE OF THE ROMANS IN THE PAINTINGS OF THE FIRST CHRISTIANS

ПРОГРАМ

НИШ 2026.

03.-05. јун

3. јун (среда)

- 17,30 - Свечано отварање, сала Универзитета у Нишу
- уводна реч - др Миша Ракоција
- благослов – Митрополит Нишки Господин Арсеније
- поздравна реч - градоначелник Драгослав Павловић
- обраћање скупу – ректор проф. др Јован Степановић
- отвара скуп – проф. др Марко Фасоли, (Универзитет Источног Пијемонта, Верчели-Италија)
- Промоција Зборника радова бр. 24 – др Бранислав Цветковић (Јагодина)
- Отварањ изложбе – „Свет старохришћанског Ниша“ – др Срђан Пириватрић
- Коктел, хол универзитета

Председава: др Хрвоје Грачанин (Загреб)

1. 18,45-19,00 – dr Renate Johanna Pillinger (Wien)
EARLY CHRISTIAN PAINTINGS IN RUMANIAN'S DOBROGEA
2. 19,00-19,15 – dr Miša Rakocija (Niš)
THE PAINTING WORKSHOP OF EARLY CHRISTIAN NIŠ
3. 19,15-19,30 – dr Simona Primo Fasolio (Lion, Francuska)
THE DEVOTION TO SAINT CONSTANTINE AND SAINT HELENA
BETWEEN ICONOGRAPHIC TRADITION AND POPULAR
CULTURE
4. 19,30-19,45 – dr Lars Ramskold (Stoholm, Švedska)
THE EVOLUTION OF CONSTANTINE'S DIADEM AND THE DATE
OF THE BRONZE HEAD FROM NIŠ
5. 19,45-20,00 – др Срђан Пириватрић (Београд)
О КРАЈУ ЕФЕМЕРНОГ ЦАРСТВА СИМЕОНА УРОША
ПАЛЕОЛОГА И ЊЕГОВОГ СИНА ЈОВАНА УРОША ПАЛЕОЛОГА
6. 20,00-20,15 - Konstantina Zidrou (Ioannina)
SERBIAN RULERS AT THE DESPOTATE OF EPIRUS
7. 20,15-20,30 – др Драгољуб Марјановић (Београд)
ЦАР СТЕФАН ДУШАН НА СВЕТОЈ ГОРИ 1348. ГОДИНЕ

20,30 – дискусија
Одлазак на вечеру

4. јун (четвртак)

Председава: др Дејан Гашић (Београд)

1. 09,00 - 09,15 – др Лидија Ковачева (Скопље)
ЕГЗОРЦИЗАМ У ВИЗАНТИЈИ VS RITUALE ROMANUM И
ДИРЕКТНО НАСЛЕЂЕ ВИЗАНТИЈСКЕ ПРАКСЕ ДУХОВНОГ
ИСЦЕЛЕЊА У МАКЕДОНИЈИ
2. 09,15 - 09,30 – Горан М. Јанићијевић (Источно Сарајево)
СЛИКА И ЗНАЧЕЊЕ: ТУМАЧЕЊЕ ДЕЛА КАСНОАНТИЧКЕ-
РАНОХРИШЋАНСКЕ УМЕТНОСТИ КРОЗ СИНТЕЗУ
ЕТАБЛИРАНИХ МЕТОДА ИСТОРИЈЕ УМЕТНОСТИ
3. 09,30 - 09,45 – др Милош Гвозденовић (Чачак)
ДУХ ВИЗАНТИЈЕ У ЖИТИЈУ ГЕРАСИМА ЗЕЛИЋА
4. 09,45 - 10,00 – др Војислав Живковић; Стеван Кордић (Ниш)
ЈЕДАН НЕЗАПАЖЕНИ ИЗВОР О ОСМАНСКОЈ ОПСАДИ НИША
(1386)
5. 10,00 - 10,15 – Ивица Мусић (Ниш)
ИНСТИТУЦИЈА САБОРА КАО ИЗРАЗ И ТЕМЕЉ ЈЕДИНСТВА
ЦРКВЕ У ИСТОЧНОМ РИМСКОМ ЦАРСТВУ

10,15 - 10,30 – дискусија, пауза

Председава: dr Obratsova Ksenia (Moscow)

6. 10,30 - 10,45 – др Дејан Гашић (Београд)

ПОВРАТАК ПРАВОСЛАВНИХ РИМЉАНА У
КОНСТАНТИНОПОЉ 1261. И СЛИКА ИСИХАСТИЧКОГ
ПРЕОБРАЖАЈА ЦАРСКОГ ЛЕГИТИМИТЕТА

7. 10,45 - 11,00 – др Франц Цурк, Марија Цурк (Ниш)

ПЛАШТЕНИЦА ИЗ ЦРКВЕ СИЛАСКА СВЕТОГ ДУХА,
ВЛАСОТИНЦЕ

8. 11,00 - 11,15 – др Јасмина Шаранац Стаменковић, др Ирена Љубомировић (Ниш)

НАУЧНИ ДОПРИНОС НИНОСЛАВЕ РАДОШЕВИЋ
ВИЗАНТИЈСКОЈ ИСТОРИОГРАФИЈИ

9. 11,15 - 11,30 – Марија Цурк, Игњатије Ђорђевић, др Франц Цурк (Ниш)

ИКОНОСТАС ЦРКВЕ СВЕТОГ ГЕОРГИЈА У ГОРЊЕМ БАРБЕШУ

10. 11,30 - 11,45 – dr Obratsova Ksenia (Moscow)

THE WAVE PATTERN IN LATE ANTIQUE AND EARLY CHRISTIAN ART:
ONCE AGAIN ON THE SEMANTICS OF THE EARLY CROATIAN
ORNAMENT

Председава: dr Ivo Topalilov (Sofia)

11. 11,45 - 12,00 – dr Mariana Minkova, Ivan T. Ivanov (Stara Zagora, Bulgaria)

AN UNEXPLORED CHURCH CENTER NEAR STARA ZAGORA, BULGARIA, WITH
POSSIBLE ANTIC ROOTS

12. 12,00 - 12,15 – dr Ralitz Bazaytova (Sofia)

IMAGES FROM THE NECROPOLIS OF ANCIENT SERDICA

13. 12,15 - 12,30 – dr Svetla Petrova (Sofia)

AN EARLY CHRISTIAN BRONZE LAMP IN THE SHAPE OF A DEER FROM THE
PARTHICOPOLIS REGION. THE DEER IN EARLY CHRISTIAN ART

14. 12,30 - 12,45 – Душан Рашковић (Крушевац)

PRAESIDIUM DASMINI

15. 12,45 - 13,00 – dr Anita Vasilkova Midoska (Veles)

BETWEEN IMAGE AND WORD - A REASSESSMENT OF THE EARLY CHRISTIAN
MOSAIC INSCRIPTIONS FROM STOBI

16. 13,00 - 13,15 – dr Ivo Topalilov (Sofia)

CONSTANTINE THE GREAT AND CHRISTIANITY IN THRACE: SOME
CONSIDERATIONS

13,15 - 13,30 – дискусија

13,30 - 15,30 - пауза за ручак

Председава: др Драгољуб Марјановић (Београд)

17. 15,30 - 15,45 – Lucija Đurašković (Budva)

SIMBOLIČKE PREDSTAVE NA PODNIM MOZAICIMAKASNOANTIČKOG I
RANOHRISTIČANSKOG PERIODA NA PODRUČJU BUDVE

18. 15,45 - 16,00 – Darjuš Samii (Novi Sad)

SVETI ANASTASIJE PERSIJANAC – SVETITELJ ISTOKA I ZAPADA

19. 16,00 - 16,15 – dr Evgenii Shinakov; Andrey Fedosov (Bryansk, Russia)

NIŠ, THE TIMOČANI, AND A NEW THEORY ON THE ORIGIN OF THE TEMPLE
RAY RINGS

20. 16,15 - 16,30 – Antonios Vratimos (Sakarya, Türkiye)

REMARKS ON THE FIRST TWO MILITARY CAMPAIGNS OF ROMANOS IV
DIOGENES IN 1068 AND 1069

21. 16,30 - 16,45 – dr Marco Fasolio (Vercelli, Italy)
MATCHMAKERS FROM CONSTANTINOPLE? (ALLEGED) MARRIAGE
ALLIANCES BETWEEN THE GRAND KOMNENOI OF TREBIZOND AND
SERBIAN DYNASTS
22. 16,45 - 17,00 – dr Hrvoje Gračanin (Zagreb)
ROMAN EMPERORS IN THE DE ADMINISTRANDO IMPERIO: LATE ROMAN
AND EARLY BYZANTINE RULERS IN THE 10TH-CENTURY BYZANTINE
REPRESENTATION
23. 17,00 - 17,15 – др Катарина Митровић (Београд)
БУДВА, ГРАД НА ИСТОКУ (ПРЕМА БУДВАНСКИМ АНАЛИМА ДОН КРСТА
ИВАНОВИЋА)
- 17,15 - 17,30 – дискусија, пауза
- Председава:** dr Jehona Spahiu Janchevska (Skopje)
24. 17,30 - 17,45 – др Марина Одак (Подгорица)
СВЕТИ ЛАВРЕНТИЈЕ НА НОВЦУ БАЛШИЋА: ИЗМЕЂУ ГЕНЕАЛОШКЕ
КОНСТРУКЦИЈЕ И ПОЛИТИЧКЕ ПОРУКЕ
25. 17,45 - 18,00 – dr Ivona Pandzak-Pineva (Prilep/Skopje)
THE LOST IMAGE: RECONSIDERING THE ICONOGRAPHIC PROGRAM OF ST.
PANTELEIMON (PLAOŠNIK) THROUGH ITS 14TH-CENTURY FRAGMENTS
26. 18,00 - 18,15 – dr Branislav J. Cvetković (Jagodina)
NARTHEX MOSAIC IN ST SOPHIA, CONSTANTINOPLE: GARMENTS OF
SALVATION AND IMPERIAL POWER
27. 18,15 - 18,30 – dr Eleni Stoumpou-Katsamouris (Thessaloniki)
OBSERVATIONS ON THE MARBLE REVETMENT OF HAGIOS DEMETRIOS,
THESSALONIKI, BASED ON EARLY PHOTOGRAPHIC DEPICTIONS
28. 18,30 - 18,45 – dr Ioannis Sisiou (Kastoria)
Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΠΡΟΣΩΠΕΙΣ (ΔΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΤΙΑ) ΤΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΗ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
29. 18,45 - 19,00 – dr Miguel Gallés (Barcelona, Spain)
GALAKTOTROPHOUSA: SOMETHING OBVIOUS SINCE THE BEGINNING.
UNPUBLISHED 16TH CENTURY VENETO-CRETAN ICON IN A BARCELONA
ICON COLLECTION
30. 19,00 - 19,15 – dr Jehona Spahiu Janchevska (Skopje)
THE CURIOUS CASE OF TWO COEXISTING PAINTING PHASES IN THE
CHURCH OF THE HOLY MOTHER OF GOD (ST. NICHOLAS) IN RANKOVCE
31. 19,15 - 19,30 – др Јулијана Марковић (Београд)
СРЕДЊЕВЕКОВНЕ ТЕМЕ У ЗИДНОМ СЛИКАРСТВУ ЦРКВЕ СВЕТОГ ИЛИЈЕ У
ПЕЧЕЊЕВЦУ
32. 19,30 - 19,45 – др Анђела Гавриловић (Београд)
ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ ИКОНОГРАФИЈЕ И ЗНАЧЕЊА СЦЕНЕ СИЛАСКА У АД
У ЦРКВИ ХРИСТА ПАНТОКРАТОРА У ДЕЧАНИМА
33. 19,45 - 20,00 – dr Igor Borozan (Belgrade)
FROM NEGATION TO AFFIRMATION: UROŠ PREDIĆ'S VIEWS ON BYZANTINE
ART AND SERBIAN MEDIEVAL ART
- 20,00 - 20,15 – дискусија, завршетак рада

5. јун (петак)

- 09,30 - пријем у Председништву Града
- 10,00 - 14,00 - обилазак споменика културе: базилика мученика, Тврђава, Музеј црквених старина